
Franc Saleški Finžgar

PASIJON

TRPLJENJE IN SMRT JEZUSA KRISTUSA¹

Prva slika

Jezusov prihod v Jeruzalem

Druga slika

Sveta večerja

Tretja slika

Posvetovanje velikega zbora

Četrta slika

Jezus na Oljski gori

Peta slika

Jezus pred velikim zborom

Šesta slika

Jezus pred Pilatom obtožen

Sedma slika

Herod

Osmo slika

Jezus na smrt obsojen

Deveta slika

Križev pot

Deseta slika

Kristusovo križanje

Enajsta slika

Vstajenje

¹ To je prvi javni natis dramskega besedila Franca Saleškega Finžgarja, ki je bilo napisano leta 1896. Na ohranjenih tipkopijskih primerkih iz Kapiteljskega arhiva Novo mesto je pod naslovom dela napisano: *Po L. Deutschu prevedel in priredil F. S. Finžgar.*

Osebe:

Jezus Kristus
 Marija, njegova mati
 Marija Magdalena
 Apostoli
 Peter
 Janez
 Jakob
 Judež
 Jožef iz Arimateje
 Veronika, njegova sorodnica
 Simon iz Cirene
 Nikodem
 Angel
 Poncij Pilat
 Kajfež, veliki duhoven
 Jakim, farizej
 Jonadab
 Abdija, poslanec velikega zbora
 Gesmas, razbojnik
 Dismas, razbojnik
 Stotnik
 Ljudstvo, duhovniki, vojaki, apostoli, spremstvo, sodniki, pismarji
 in sluge.

Prva slika

JEZUSOV PRIHOD V JERUZALEM

Prizorišče: Trg Jeruzalemskega mesta, ulice na levo in desno

1. prizor

Jožef, Veronika

Jožef: */sedi pred svojo hišo in pripoveduje svoji hčerki Veroniki/* Ob tem času so praznovali otroci Izraela praznik opresnih kruhov, veselili se sedem dni, ljudstvo je prihajalo iz Judeje in Izraela. Veselje, kakršnega ni bilo od Salomonovih časov, je vladalo po mestu – in

–

Veronika: */ga prekinel*

Slušaj, od tamkaj prihajajo čudni glasovi. Ne da bi se bila pripetila kakšna nesreča.

Jožef: Tega Bog varuj. */vleče na ušesa/*

Slišim jasne klice radosti, ki done kakor škrjančkovno žgolenje proti solncu.

Veronika: */gleda v stranske kulise/*

Prvi že prihajajo okoli oglov v tejle ulici. Veselje je videti iz njih obrazov. Glej, glej! Trkajo na vrata.

Jožef: */vstane/*

V tem nemirnem času, pa vesela vest. Kaj neki bo? */Gre proti vratom, kulisi/*

Veronika: Slušaj, veselo vpitje, ki se vedno ponavlja in kakor mnogoglasen odmev glasi »Zdaj, zdaj«. Zopet »Nazaret, Nazaret« kličejo. Ni li to domovina slavnega Galilejca?

Jožef: Da, da! Jezus iz Nazareta.

Veronika: Slišiš: »Jezus iz Nazareta prihaja« kličejo.

Jožef: Slišim, ali ne morem verjeti. A da bi bila resnica!

Veronika: */vesela/* Dan radosti. Nazaren. Veliki Nazaren!

2. prizor

Prejšnja, Simon.

Simon: */urno vstopi izza kulise, koder je Veronika opazovala/.*

Jožef: No, dobri mož.

Simon: Pojdite ven iz hiše, Vi reveži. Jezus iz Nazareta je tukaj!

Jožef, Veronika: */hkrati/*

Kje, kje? */ljudstvo prihiti/.*

Simon: V bližini vrat tega mesta! Pridite praznovat z nami veliko noč.

Jožef: Dan veselja.

Veronika: Hosana Sinu Davidovemu.

Jožef: Si ga videl? Kdo si? Ti smem verjeti?

Simon: Videl sem ga, videl, v sredini vriskajoče množice jezdi na oslici, ljudstvo pa ga senči s palmovimi vejami, drugi zopet hite naprej, polagajo svojo obleko pod kopita živalice.

Jožef: In On?

Ljudstvo: Kaj počenja?

Veronika: Kako se obnaša?

Simon: Videti je, kakor bi se sramoval slave.

Ljudstvo: A, a! –

Simon: Da, da sramuje se poveličanja. Ko je zagledal mesto, se je bridko razjokal nad zidovjem Jeruzalema.

Ljudstvo: Jokal je?

Veronika: Jokal je, praviš?

Simon: Da. Ker pa ni bil nikdo toliko pogumen, da bi ga bil vprašal po vzroku, nastalo je obče mnenje, da ne pričakuje v Jeruzalemu iste ljubezni kot med ljudstvom na deželi.

Jožef: Ta bojazen je neupravičena.

Veronika: Mi ga nič manje ne ljubimo kot oni!

Ljudstvo: Dokazali mu bomo to.

Simon: Iz Cirene sem, imenujem se Simon, večkrat sem zahajal tu sem v mesto in prepričal sem se, da je Vaša ljubezen do njega tolika kakor naša. Hitel sem radi tega naprej, da vas obvestim o njegovem prihodu, katerega bomo častno slavili.

Ljudstvo: Hvala ti, tisočera hvala.

Simon: Nikake hvale. Ako se mi posreči, pripraviti mu slovesen prihod, sem dobro poplačan. Sedaj urno na noge, ter razglasite novico.

Ljudstvo: Gotovo! Hodimo torej! */hoče oditi/*

Jožef: Stojte! Praznično se oblecite in vzemite preproge in suknje ter polagajte po ulicah. Sedaj pa urno stopite.

Veronika in ljudstvo: */hkrati/* Jezus iz Nazareta je tukaj. */odidejo/*

3. prizor

Jožef, Jakim

Jakim: */je že prej nastopil in poslušal/*

No, starec, kaj ti je? Tvoj obraz žari kot polna luna. Ali je mogoče tvoja modrost osivela s tvojimi lasmi? Ali pričakuješ dobrote tega berača iz Nazareta?

Jožef: Bolje bi bilo, da bi šel iz pota, kakor da stikaš tukaj po ulicah! Glej, da se ne srečata z Nazarenom, kajti ti si ga toliko vreden, kakor onile, ki tu prihajajo */odide v hišo/*.

4. prizor

Jakim, Kajfež, spremstvo

Kajfež: */s spremstvom/*

Kaj, tako daleč smo že? Udje velikega zbora mi hodijo iz pota? Ljudstvo se punta, meni pa, velikemu duhovniku ni znano, kaj se tukaj dogaja. Kako je to? Kaj, vi molčite? Kdo mi zmore stvar razjasniti?

Jakim: */pristopi/* Odpuščanje, gospod, če Vam ...

Kajfež: Tvoje ime?

Jakim: Jakim, ki služim gospodu.

Kajfež: Kateremu gospodu?

Jakim: Vam, velikemu duhovnu, gospodu tega mesta in dežele.

Kajfež: Zakaj si se prepiral z Jožefom iz Arimateje?

Jakim: Ker je prijatelj Nazarencu, ki prihaja v mesto praznovat veliko noč.

Kajfež: Kaj praviš? Prihaja v mesto?

Jakim: Da, da gospod, vsak hip bo tu.

Kajfež: Odkod ti je to znano?

Jakim: Ker mi je znano njegovo sovraštvo do vas in nesreča, katera vam preti, skušal sem priti na sled, da vas svarim.

Kajfež: No, kaj si izsledil?

Jakim: Pridobil sem nekega izmed učencev Nazarenca za svojega prijatelja.

Kajfež: Izvrstno */mu da denar/*. To vzemi kot znak moje hvaležnosti. Kako se zove ta tvoj prijatelj?

Jakim: Judež Iškarijot.

Kajfež: Dobro si začel. Na, vzemi še več. */mu da denar/* Pridobiti si moraš vse njegovo zaupanje in izviti mu vse tajnosti Nazarenca.

Jožef: */z materjo in hčerjo iz hiše/*

Kajfež: Na vzemi */mu da denar/*. Stopi vstran, da naju Nazarencem prijatelj ne opazi. */odideta/*

5. prizor

Kajfež, spremstvo, Jožef, Jestra, Veronika.

Jožef: Ljuba mati, stopi v solčno svetlobo, da vidi sina, katerega je rodilo naše ljudstvo /*gredo v ozadje*/.

Stotnik Lengina, vojaki gredo preko odra.

Kajfež: Slava Tiberiju, mogočnemu rimskemu kralju in njegovim hrabrim vojakom.

Vojaki: Slava Rimu in cesarju.

Klici od zunaj: Hosana Sinu Davidovemu.

Ljudstvo polaga preproge po trgu.

Spremstvo Kajfeževo: Slava velikemu duhovnu Kajfežu.

Jožef: Nazaren prihaja!

Veronika: Proste ulice za Jezusa iz Nazareta. /*stopi v ospredje in dviga roke*/ Bog blagoslovi tvoj prihod v Jeruzalem.

Kajfež, spremstvo in Jakim se umaknejo v kot, opazujejo Jezusov prihod, se pogovarjajo med seboj in jezno pogledujejo Nazarenca in njegovo spremstvo.

Jezus: /*stopi pravkar z oslice*/ Ogrnjen je v slovesno dolgo svetlo modro obleko z vlečko. Apostol mu jo zgane in dene čez roke. Pred njim gre množica otrok, ki sipajo cvetje po tleh. Možje in žene pogrinjajo na tla vrhnja oblačila, preko njih pa pokladajo palmove veje.

Množica: /*pozdravlja Zveličarja*/ »Hosana Sinu Davidovemu«.

Apostoli spremljajo Jezusa ob desni in levi. Nekateri poklekajo pred Jezusom in prosijo blagoslova otrokom. Jezus polaga ljubeznivo roke nanje ter jih blagoslavlja.

Ljudstvo vedno kliče: »Hosana. Hosana. Hosana Sinu Davidovemu.«
Sprevod gre proti ospredju zelo počasi čez oder. Sredi odra ostanejo le Kajfež, njegovo spremstvo in Jakim.

Z a s t o r

Druga slika SVETA VEČERJA

Prizorišče: Obednica, sredi miza, belo pogrnjena, okrog nje trinajst stolov. Miza je v podobi podkve. Vogel je za strežnike.

1. prizor

Kristus, dvanajst apostolov, gostilničar, sluga.

Kristus stopi slovesno v sobo. V roki ima skledico z jagnjetovo krvjo. Z zeleno vejico pokropi vrata, podboje. On in apostoli so pripravljene za pot. Dolgo obleko imajo spodpasano, v rokah imajo palice. Kristusovo nosi sv. Peter – na nogah sandale.

Kristus: /kropeč/

Naj smrtni angel mirno todi
z morilnim mečem mimo hodi.
Miru naj hiša ta je in molitve,
ker konec klavne je daritve.
Saj pravo jagnje je zaklano,
zato za svet vesoljni darovano.
Nocoj daritev nova se pričinja
in ta do konca dni ne jenja.

/Prišedši do mize da Jezus skodelico slugi. Sluga postavi predenj velikonočno jagnje in nož, da jo razdeli. Vsi stojijo pri mizi držeč v levi palico./

Jezus: /deli jagnje/

Oče, vseh ljudi oči čakajo nate in Ti jim daš jedi o pravem času.
Milo roko odpreš in napolniš vse kar živi z blagoslovom.

/Sv. Janez deli koščke apostolom. Vsi jedo molče in stoje. Potem sede Jezus prvi, drugi za njim./

Srčno sem želel, da jem z vami to velikonočno jagnje predno trpim. Zakaj, povem vam, da ga odslej ne bom jedel, dokler ne bo izpolnjeno v nebeškem kraljestvu.

Sluga: /prinese vrč z ročkama in ga postavi pred Jezusa/.

Jezus: Vzemite in razdelite med seboj. Zakaj povem vam, da ne bom pokusil soka vinske trte, dokler ne pride božje kraljestvo.

/Apostoli zajemajo z zajemalnico iz vrča in natakajo v čaše/.

Jezus: ukaže slugi/ Prinesi medenico vode in prt. /Vstane/.

Nekateri apostoli: Kaj hoče Gospod s tem reči?

Drugi apostoli: Kaj namerava učenik?

/Sluga prinese vodo in prt. Janez gre za Jezusom in mu vzame plašč ter mu pomaga opasati prt. Kristus gre k Petru in poklekne predenj/.

Peter: Gospod! Kaj ti mi boš noge umival?

Kristus: Kar sedaj delam, ne umeš, umel pa boš pozneje.

Peter: Moj Gospod! Na veke nikdar mi ne boš nog umival.

Kristus: Ako ti ne umijem, nimaš deleža z menoj.

Peter: */živahno kaže roke in glavo/* Gospod, tedaj pa ne samo nog, ampak tudi roke in glavo.

Kristus: */umiva po vrsti noge. Godba./*

Kdor je umit, ne potrebuje, kakor da noge umije, pa je ves čist.

Tudi vi ste čisti */premolkl/,* toda ne vsi.

/Pride k Judežu, Janez spremlja Jezusa in mu pomaga. Judež se tresse.

Jezus skrivnostno in ljubeznivo/

Judež, Judež. Celo leto misliš, kako bi me izdal. Pomni, pomni!

Čas je že! */Judež ne opazi, govori z Janezom/-*

Peter: Judas. Gospod govori s teboj, čuj!

Judas: Pomnim, gospod!

Jezus: */Gre zopet k mizi. V tem je sluga odnesel ostanke jagnjeta in vrč za vino. Pred Jezusom ostane le skodelica in kruh./*

Vi veste, kaj sem vam storil? Pravite mi: Gospod učenik. Prav imate. Jaz sem tudi. Zato sem vam dal zgled, da tudi vi storite, kakor sem vam jaz storil. Blagor vam, ako boste tako delali.

Toda o vseh ne govorim. Zakaj, dobro vem, katere sem izbral.

Ali pismo se mora izpolniti. Tisti z njim je kruh, dviga zoper njega svoje noge. Resnično vam povem, eden izmed vas me bo izdal.

Nekateri apostoli */osupli/:* Ali sem jaz?

Drugi apostoli: Ali sem jaz, Gospod?

Peter: */se skloni za Jezusovim hrbtom in pokliče Janeza/*

Vprašaj, koga meni Gospod.

Janez: */se nasloni na Jezusove prsi in ga zaupno vpraša/*

Gospod, kdo je tisti?

Jezus: */proti Janezu/* Ta je, komur bom pomočen kruh podal.

/glasneje/ Sin človekov sicer mora iti v trpljenje, kakor je o njem prerokovano. Toda gorje tistim, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da ne bi bil rojen tisti človek!

/pomoči kruh v skledo in ga poda Judežu/

Judež: Učenik, ali sem jaz? */vzame kruh/*

Jezus: Ti si rekel. */Za vrati se prikaže sluga. V rokah drži pokrit kelih in plošček z opresnimi kruhi, tudi pokrit. Sv. Peter in Janez gresta k njemu in postavita to pred Jezusa./*

Jezus: */silno vesel in ginjen vstane/* Hvala, Oče nebeški, da je prišla srečna ura, po kateri sem tako hrepenel. Odslej se ti bo darovala čista daritev, daritev nove zaveze; od vzhoda se bo dvigala pred tvoj sedež, kakor dišeče kadilo in trajala bo do konca sveta. Glej na te, katere si mi dal od sveta. Tvoji so bili in si jih meni dal in so tvoje besede ohranili. Prosim te zanje. Vse moje je tvoje in vse tvoje je moje, v njih sem poveličan. Zapuščam jih, zato jim dam vse, kar imam, dam samega sebe, svoje srce in dušo, da bodo jedli moje meso in pili mojo kri in imeli večno življenje. */odkrije kruhe in dvigne darujoč kvišku/* Sprejmi sveti oče to daritev / *postavi na mizo, blagoslovi in reče/* Vzemite in jejte, zakaj to je moje telo, katero bo za vas dano.

Apostoli */prekrižajo roke na prsih in pobožno prejemajo iz rok Jezusa sv. Obhajilo. Judež pride šesti na vrsto/.*

Jezus: */Judežu/* Kar misliš storiti, stori brž!

Judež: */zaužije in gre ven/.*

Eden apostol drugemu: Kam gre Judež?

Drugi apostol: Gospod ga je poslal, da kaj kupi za praznike.

Jezus: */vzame kelih in ga dvigne/* Darujem ti, sveti oče, kelih zveličanja ... */postavi na mizo, blagoslovi/* Vzemite in pijte vsi iz njega, zakaj to je moja kri, kri nove zaveze, ki bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščanje grehov */kelih kroži krog mize. Vsi pijejo iz njega/.*

Janez: Gospod, zakaj si rekel, da nas zapustiš?

Jezus: */sedeč/* Resnično otročiči moji, še malo časa sem pri vas. Iskali me boste. Ali kakor sem Judežu rekel: Kamor jaz grem, vi ne morete priti, tudi zdaj vam rečem.

Peter: Gospod, zakaj ne morem zdaj za teboj iti? Za te postavim življenje.

Jezus: Peter, Peter, pride ura in je že tukaj, do se boste vsi pohujšali nad menoj. Zakaj pisano je: Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce. Razkropili se boste na vse strani in mene pustili samega; ali nisem sam, ker je oče z menoj.

Tomaž: Kam vendar greš, ne vemo poti?

Jezus: Jaz grem in pridem zopet k vam. Povedal sem vam pa, predno se zgodi, da boste verovali, kadar se zgodi. */vstane, proti nebu zroč moli z razprostrtimi rokami/* Oče, ura je prišla. Poveljaj svojega sina, da sin Tebe poveljča, da vsi spoznajo tebe, samega pravega Boga in Jezusa Kristusa, katerega si poslal. Sveti oče, prosim te */sklene roke/* tudi za te, katere si dal in kateri bodo po njih besedi verovali vame. Ne prosim pa, da bi jih vzel s sveta, temveč, da bi jih hudega varoval, da bi se ljubili med seboj in da bodo vsi eno, kakor ti, oče v meni in jaz v tebi! Vstanimo in pojdemo odtod. */Apostoli vstanejo, vsi prekrizajo roke na prsih, Kristus jih dvigne/.*

G o d b a

Jezus: Jehova v veliki je slavi, hvalite Gospoda v nebeški višavi.

Apostoli: */in chora/*

Hvalite ga vojske hrumeče
in mesec in zvezde blesteče.

Jezus: Slavite nebeški ga dvori,
slavite ga angelski zbori.

Apostoli: Hvalite Gospoda zemljani
ob mraku in zori prerani.

Jezus: Hvalite ga kralji in narodi širni,
vsa deca in starci vsi mirni.

Apostoli: Vsi knezi, sodniki prostrane zemlje,
devic in mladeničev lepe vrste.

Jezus: Vse hvali ime naj Jehove,
vse hvali dobrote njegove.

Apostoli: Amen. */gredo od mize/*

Sluga: */ki je med tem pobožno molil, pride pred Jezusa in poklekne pred njega/*

Gospod, spomni se mene! Jaz tudi verujem vate.

Jezus: Blagoslavljam te.

Z a s t o r.

Tretja slika
POSVETOVANJE VELIKEGA ZBORA

Prizorišče: Zbornica sinedrija v Kajfeževi hiši. V ozadju prestol velikega duhovna. Ob njem na desno in levo v polkrogu sedeži pismarjev in udov zbora.

1. prizor

Kajfež, duhovniki, pismarji, udje zborovi, Jožef Arimatejec in Nikodem.

Kajfež: Veličastni duhovniki, učitelji in očetje ljudstva! Danes se nam je posvetovati o velevažni stvari. Zato boste oprostili, če me je prisilila prevažna stvar, da sem vas moral ponoči sklicati na posvetovanje. Sveti zbor! Posvečena izvestja naših očetov, naši zakoni, naša sveta vera je v nevarnosti. Od kod nevarnost, to vam ni neznano. Ako bode Galilejec še dalje učil, še dalje šuntal in roval zoper nas, tedaj mi danes ne bomo praznovali velike noči. Ali se ne vede kot vladar v Jeruzalemu? Kdo je izgnal z bičem prodajalce iz templja? Mi smo jim dovolili, on jih biča. Mozes in preroke napada, sveta, stara izročila smeši, praznike oskrunja. Ali ni naša sveta dolžnost, da mu iztrgamo iz rok ubogi, zaslepljeni narod? Tega zapeljivca se moramo iznebiti in sicer takoj, dokler imamo moč in oblast. Če pustimo Galilejca v miru, pridejo Rimljani nad razjarjeno ljudstvo in slavnega našega kraljestva bo konec. Bolje je, da umrje en človek za ljudstvo, kakor da bi poginilo celo ljudstvo. Novih prerokov nam ni treba. Mozes je naš prerok.

Vsi: */vstanejo/* Tako! Mozes je naš prerok. Smrt Galilejcu!

Kajfež: Prisegam pri zakonih naših očetov, rotim se pri našem preroku Mozesu, da ne bom miroval, dokler ne bo umorjen Galilejec. Tedaj na delo. Posvetujmo se, kako bi ga uničili.

Jakim: */vstane/* Visokočastni veliki duhovnik! Prosim besedo.

Kajfež: Govori!

Jakim: Znano Vam je, da nas je Galilejec spravil ob ves zaslužek, ker nam je menjalce in prodajalce pregnal iz templja. Zato smo zaprisegli, da se kruto maščujemo. Sveti zbor! Drznem se, da vam svetujem, kako bi se ga zlahka polastili. Poznam namreč nekega učenca Jezusovega; Judež mu je ime. Ta je silen

lakomnik. Za denar stori vse, za denar nam proda in izda tudi svojega učenika. On ve, da pri Jezusu ne bo obogatel, zato se ga je naveličal. To sem vse natančno poizvedel in ga zapredel v svoje mreže tako, da se ne bo več iz njih izmotal. Prav nocoj je bil pri meni. Ušel je od večerje ter se pogajal z menoj. Na templjevem trgu čaka odgovora svetega zbora.

Kajfež: Izvrstno! Jehova nas podpira. Privedite tega človeka semkaj! / *Jakim in sluga odideta, vsi za njim*/ Hitro po njega. Ta nam bo koristil. V zbornico ga privedite.

Nikodem: /*vstane*/ Veliki duhovnik! Dovoli mi svobodno besedo.

Kajfež: Govori!

Nikodem: Ali je to pravica, da obsoja zbor človeka, ne da bi ga zaslišal? Dovoljujejo li kaj takega naši zakoni, zlasti sedaj, ko je stvar naperjena proti največjemu preroku?

Kajfež: /*jezno*/ Jemljem ti besedo. Ti si torej tudi privrženec Galilejca? Beri Sveto pismo in prepričaj se, jeli more priti prerok Galilejec?

Jožef iz Arimateje: /*vstane*/ Jezus je prerok. Nikdo ni tako govoril, kakor on; nikdo ni delal takih znamenj in čudežev kot ta maziljenec Gospodov.

Kajfež: Tudi ti si zaslepljen. Groza! Celo sveti zbor je otrovan po njegovih naukih.

2. prizor

Prejšnji, Jakim in sluga privedeta Judeža.

Jakim: /*predstavi Judeža Kajfežu*/ To je mož, o katerem sem vam pravil prej. Judas iz mesta Kariot, učenec Jezusa Nazareškega.

Kajfež: Dobrodošel Judas! Visoki zbor že ve o tvojih nakanah, katere pozdravlja in hvali. Ako nam izročiš svojega mojstra, pridobil si boš večnih zaslug za postavo Mozesovo in za vero naših očakov. Ti veš, da je tvoj učenik novotar, zaničevalec vere in hujskač ljudstva. S takimi dejanji koplje sebi in svojim gotov grob. Le kdor je z nami in za nas, temu se ni treba nič bati. Ako se nas okleneš, zagotovim te, da dobiš ugodno službo. A poleg te obljube damo ti 30 srebrnikov, če izvršiš svoj naklep. Judas, pomisli in voli. Težko ti ni!

-
- Judas:** */zase/* Kaj mi je storiti? Pogoji so ugodni, dobra služba, to bi bilo zame! Juda, bodi pameten! Vendar, vendar, moj učenik je tako dober, tako mil. Ne, ne, tega dobrotnika ne bom izdal. Ne, nikdar! Izdajalec ne bom!
- Jakim:** Pomisli, da se ti ponuja sedaj edina prilika, če hočeš ugodno živeti, 30 srebrnikov, zagotovljena bodočnost, slava in zahvala ljudstva.
- Judas:** Kako bi ukrenil? Učenika izdati, prodati dobrotnika, ne, ne, nikdar. Misel se mi studi. Vendar, morda ni to taka stvar! Zapustim ga tako ali tako, treba mi je službo. Izdam jim ga, ujeli ga bodo, pa jim bo ušel, kakor še večkrat. Judas bo imel denar in službo, tile bodo pa kleli, da, da tako bo. Bodi! Izdam vam ga. Toda denar naprej in pa obljubo, da dobim službo –
- Kajfež:** Izvrstno, Judas! Velja! */mu da roko/* Mož beseda! */slugi/* Prinesi mu takoj 30 srebrnikov iz zakladnice. */sluga odide/* Judas, izborni! Ti si mož!
- Judas:** Denar, torej denar, sicer ne bo nič.
- Kajfež:** Takoj ga dobiš. Toda, če se pokesaš svoje obljube?
- Judas:** Nikoli! Judas dobro premisli, predno kaj stori. Zato sem vesel, ker se mi je ponudila prilika, da si preskrbim za bodočnost.
- Kajfež:** Na, Juda! Vzemi denar in bodi mož!
- Judas:** */vzame denar in ga skrbno prešteva/*
- Nikodem:** */vstane in vzkipi/* Pojdi, izdajalec! Sramota! Gospoda učenika, dobrotnika si prodal. Čakaj, božji kazni ne uideš. */zboru/* Od vas nesramni zapeljivci, krivi sodniki, brezbožniki, obrekovalci, od vas se ločim za vselej. Nočem biti ud tega hudobnega zbora, nočem biti soudeležen takih zločinov.
- Jožef iz Arimateje:** Tudi jaz vas zapuščam. To ni sveti zbor, to je zbor krivičnikov, hudobnežev. Zato grem za njim, ki je resnica in življenje.
- Vsi:** */planejo kvišku proti njim/* Ven, ven! Proč izdajalca! Ven z njima!
- Kajfež:** */vstane, mogočno/* Mir velevam in red. Le pojdita iz naše srede. Preklinjam vaju. Zapustita častno zbornico in pojdita h Galilejcu, v družbo potepuhov. */Jožef in Nikodem gresta/* Juda, ti imaš plačilo. Izpolni hitro dano obljubo.
- Judas:** Še nocoj ga boste imeli. Povedem vas na kraj, kamor hodi zvečer molit. Dajte mi s seboj oborožene slugo, zakaj učenci ga bodo

branili. Znamenje pa bo tole. Katerega bom poljubil, tisti je, njega primite.

Kajfež: */slugi/* Pazite nanj. Lisjak je ta Judas. Galilejca pa dobro zvežite in ga takoj privedite semkaj */sluge gredo/*.

Jakim: */zboru/* Sreča nam je mila. Upajmo, da se kmalu pokaže, kdo bo zmagal, cestninarji in grešniki, ali pa mi. Na delo torej. Naš sklep je in bodi: Galilejec mora umreti!

Vsi: Smrt Galilejcu! Smrt sovražniku naših očetov.

Z a s t o r.

Četrta slika

JEZUS NA OLJSKI GORI

Prizorišče: Oljčni gaj.

1. prizor

Kristus in enajstero apostolov.

Kristus: */na potu proti gaju/* Nocoj se boste vsi pohujšali nad menoj. Zbežali boste in se skrivali ter razkropili na vse strani.

Peter: Gospod, ako se vsi pohujšajo, jaz se ne bom nikoli pohujšal.

Kristus: Povem ti, Peter, predno bo v tej noči petelin dvakrat zapel, me boš ti trikrat zatajil.

Peter: Ako bi tudi umreti moral s teboj, ne bom te zatajil.

Vsi: Gospod, pripravljeni smo, da gremo s teboj v ječo in smrt.

Kristus: */pri vhodu v gaj/* Ostanite tukaj, da jaz tja grem in molim.

/Petru, Janezu in Jakobu/ Vi pa pojdite z menoj.

/Odmor – apostoli se pogovarjajo v gruči. Potem pa posedajo po trati./

Moja duša je žalostna do smrti. /trem apostolom/ Ostanite vi tukaj in čujte z menoj. /apostoli se naslonijo ob skali, Kristus gre nekoliko dalje na vzvišeni prostor in poklekne./

Peter: Kaj je Gospod?

Janez: Silno je žalosten.

Jakob: Bojim se, kaj bo nocoj.

Kristus: Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene, vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti. */moli tiho, ves sključen in potrt.*

-
- Apostoli so med tem zavili glave v plašče in zadremali. Jezus gre k njim/ Simon, ali spiš? Nisi mogel eno uro čuti? /Glas se mu trese, apostoli ga osuplo gledajo/.*
- Janez:** Gospod, kaj ti je?
- Peter:** Treseš se.
- Jakob:** Bežimo od tod.
- Peter:** Po osmere grem, da se branimo.
- Kristus:** Pusti jih, ko bi me videli tako zapuščenega in otožnega, ne bi verovali vame. Vi pa čujte in molite, da ne pridete v skušnjava. Duh je sicer voljan, toda meso je slabo */gre nazaj molit/.*
- Janez:** Ah, Gospod je ves potr. Molim! */Zavijejo se zopet in šepetaje molijo/.*
- Kristus:** Oče, tebi je vse mogoče, vzemi ta kelih od mene. Vendar ne kakor jaz hočem, temveč kakor ti. */moli tiho nekaj časa, potem gre k apostolom/ Zakaj spite? Vstanite in molite! /gre zopet nazaj. Apostoli se dvignejo in vzdihajo. Ali hitro posedejo in zadremljejo/.* Oče, ako hočeš vzeti ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi. */moli ves potr, globoko sklonjen/.*
- Angel:** */se mu prikaže in prinese kelih/.* Pozdravljen, Gospod. Prevezel si neskončno breme, da otmeš svet prokletstva in greha. Dovršil boš odrešenje. To je volja nebeškega očeta. Pošilja me, da te pokrepčam */da mu kelih/.*
- Kristus:** */vzame kelih/ Zgodi se njegova sveta volja. /pije in da kelih nazaj, Angel izgine, Jezus še moli, potem gre k apostolom/ Glejte, ura je prišla, da bo Sin človekov izdan v roke grešnikov, vstanite in pojdimo, izdajalec je blizu.*

2. prizor

Od nasprotne strani se prikaže Judež. Za njim vojaki, oboroženi deloma z meči, deloma s sulicami, nosijo baklje. Gori pa samo ena.

Judas: */se prepira z njimi/ Počakajte.*

Vojak: Ti bi jo rad popihal.

Jakim: Ne boš, lisjak!

Štirje učenci: */katere je pustil Jezus zunaj vrta/ Judas, kaj je? Vojaki? Koga iščejo?*

- Judas:** Hudodelnik ... je, ne vem, kaj hočejo.
- Peter:** Gospod, branili se bomo! Osmeri so že pri njih.
- Kristus:** Miruj, Peter! */gre druhali nasproti/* Koga iščete?
- Načelnik:** Jezusa Nazareškega.
- Jezus:** Jaz sem. */tedaj vsi padejo kot od krča zviti na tla. Judas je ves zbehan. Skuša priti do Jezusa. Jezus Judežu/* Prijatelj, čemu si prišel?
- Judas:** Kakor si naročil storiti.
- Jezus:** Bolje bi bilo, da ne bi bil rojen ta človek.
- Apostoli:** */obkolijo Juda/* Izdajalec, tat, goljuf!
- Jezus:** */vojakom, ki so vstali/* Koga iščete?
- Načelnik:** Jezusa Nazareškega.
- Jezus:** Povedal sem, da sem jaz. Če mene iščete, pustite te. */vojaki zopet padejo/* Vstanite! */vojaki odrinejo apostole od Judeža in kličejo/*
- Vojaki:** Judas, znamenje!
- Judas:** */stopi k Jezusu in ga poljubi/* Zdrav bodi učenik.
- Jezus:** Kaj s poljubom izdajaš Sinu človekovega? */vojaki obkolijo Jezusa in ga zvežejo. Peter potegne meč/.*
- Peter:** Gospod, ali zamahnemo? */udari med gnečo in odseka Malhu uho, da pade Malh na tla. Velika zmešnjava/.*
- Jezus:** Vtakni svoj meč v nožnico. Kdor se z mečem bori, pod mečem obleži. Ali misliš, da ne morem prositi očeta, da mi pošlje več kot deset legij angelov. Pustite, da ozdravim Malha. */Dotakne se ušesa, ki je zopet celo/.*
- Duhovnik – vojak:** Čarovnik je.
- Jakim:** Z Belcebubom v zvezi. */Vojaki zopet primejo Jezusa/.*
- Jezus:** Kakor nad razbojnika ste prišli loviti in z meči in s koli. Vsak dan sem bil pri vas in sem učil v templju, pa me niste prijeli. Toda, sedaj je vaša ura, ura in oblast teme. */poda jim roke, da ga vklenejo. Apostoli beže, nekateri vojaki gredo za njimi. Judas je pobegnil proč. Učenci ga love in oštevajo: izdajalec, morilec. Ko se približajo vojaki, zbeže vsi. Jezusa odpeljejo/.*
- Duhovnik:** Na, sedaj si naš!
- Jakim:** Naši osveti ne uideš! */Za njimi gresta od daleč Peter in Janez/.*

Z a s t o r.

Peta slika
JEZUS PRED VELIKIM ZBOROM
Prizorišče kot v tretji sliki. Zbornica.

1. prizor

Kajfež, duhovniki, pismarji, udje velikega zbora, sluga.

Kajfež: */vstane nejevoljen/* To čakanje je neznosno. Pričenja se že tretja nočna straža in Galilejca še niso privedli. Morda nas je ogoljufal lopovski izdajalec Judež.

Sluga: */vstopi/* Pokorno javljam, da smo privedli Galilejca.

Kajfež: Privedite ga v zbornico. */sluga gre/* Sedaj se bo izkazala njegova nedolžnost. */Kristusa privedejo./*

2. prizor

Kristus, prejšnji in sluga.

Kajfež: */gre nekoliko proti Jezusu/* No, no, glejte Jezusa Nazareškega! Ti si torej tisti slavni učitelj? Kje so tvoji učenci? Tvoji privrženci, kje je tvoje kraljestvo? Kajne, vse nakane so ti skažene! Le čakaj, odslej ne boš skrunil sobot in preklinjal Boga. Dosti dolgo smo molčali, da, predolgo. Preveč smo bili potrpežljivi. Povej mi vendar, kje so tvoji privrženci? Ti si začel novo vero učiti? Kdo ti je dal pravico? Kaki so tvoji nauki? */Kristus molči/*. Govori!

Kristus: Govoril sem očitno pred ljudstvom! Govoril sem javno v shodnicah in v templju, kjer se shajajo vsi ljudje. Skrivaj nisem učil ničesar. Kaj torej vprašaš mene, kaj sem govoril? Vprašaj raje one, ki so me slišali.

Sluga: */udari Kristusa v obraz/* Ali tako odgovarjaš velikemu duhovnu?

Kristus: Če sem govoril krivično, dokaži. Ako sem prav govoril, zakaj me biješ?

Kajfež: Zaslišanje se prične. Priče govorite. */Dva tempeljska trgovca pristopita./* Kaj imata povedati?

Prvi trgovec: Ta je govoril: »Jaz lahko poderem tempelj božji in ga v treh dneh zopet sezidam«.

Drugi trgovec: Ni res tako. Ta je rekel: »Jaz poderem ta tempelj, ki je sezidan z rokami in v treh dneh postavim drug tempelj, ki ne bo sezidan z rokami«.

Prvi trgovec: */mu seže v besedo/* Ni res, on ni rekel, ta tempelj, ampak tempelj božji.

Drugi trgovec: Nikakor. Rekel je, tale tempelj tukaj.

Kajfež: */jezno/* Zadosti.

Pismar: */ki je bil na Oljski gori/* Prva priča govori resnico. Na Oljski gori je rekel, da lahko prosi očeta in da mu bo poslal dvanajst legij angelov. Torej pravi, da je Bog njegov oče.

Kajfež: */Jezusu/* Zares lepi nauki! Kaj praviš na to? Dokaži, da si božji poslanec, pokliči legijone angelov, da te rešijo! Zapravljal si tudi denar vdov in sirot! Hiše so prodajali zaradi tebe! Kam je prešel denar? */Kristus molči/*. Zagovarjaj se! Kaj molčiš!

Nekatere priče: Pravi, da so farizeji prešustniki.

Druga priča: Soboto je skrunil in je ni posvečeval.

Prva priča: Bolnike zdravi s čarovnijami.

Druga priča: Gorje kliče Jeruzalemu.

Prva priča: Prerokuje, da bo sveto mesto razdejano.

Druga priča: Postno postavo prezira.

Prva priča: S cestninarji in grešniki občuje.

Druga priča: Ljudstvo zapeljuje.

Prva priča: Naše postave zaničuje.

Druga priča: Boga je preklinjal.

Kajfež: Ali ne slišiš, kaj govorijo zoper tebe. */Kristus molči/*. Sedaj govori! Kjer bi ti bilo treba molčati, tam si govoril, kjer bi pa moral govoriti, molčiš. Vprašam še enkrat. Kaj odgovarjaš na to obtožbo? */Kristus molči/*. Vedno molči. Torej čuj zatožbo, Jezus iz Nazareta! Tožen si, da hujskaš ljudstvo, da zaničuješ postave, da skruniš sobote in da preklinjaš Boga. Zato te zadene po Mozesovi postavi smrtna kazen! Preberite mu postavo: Kaj pravi ona glede ljudskih hujskačev. */Sluga da duhovniku papir – zavoj/*.

Duhovnik: */vstane in bere/* Postava se glasi: Ako je sredi med vami prerok, ki dela znamenja in čudeže ter vam prigovarja: pojdimo od tod in služimo tujim bogovom, ne slušaj njegovih besedi. Zakaj, Gospod, naš Bog, vas skuša, če ga ljubite ali ne. Tistega preroka pa umorite, ker vas je hotel odvrniti od Gospoda, vašega Boga, ki vas je izpeljal iz Egipta in otel sužnosti.

-
- Kajfež:** Kaka kazen naj zadene po sveti postavi onega, ki ne posvečuje gospodovega dne? */Sluga da pismarju pergament/*.
- Pismar:** */vstane in bere/* Tako veleva postava: In Gospod je govoril Mozesu: Reci sinovom Izraelovim, glejte, da posvečujete soboto, zakaj sveta vam je. Kdor je ne posvečuje, naj umrje, kdor dela v soboto, naj bo iztrebljen izmed mojega ljudstva.
- Kajfež:** Kaj preti postava tistemu, ki Boga preklinja?
- Rabi:** */vzame drug pergament in bere/* Postava se glasi: Kdor preklinja Gospodovo ime, naj umrje. Kamenjaj ga cela soseska, naj je domačin ali tujec.
- Kajfež:** Jezus, Nazarečan! Kaj odgovarjaš na to vprašanje? */Kristus molči/*. Govori! Slovesno zahtevam vpričo cele zbornice, da nam poveš, če si Kristus.
- Kristus:** Če vam povem ne boste verjeli. Če vas vprašam, ne boste odgovorili in me ne boste izpustili.
- Kajfež:** Sedaj te pa zarotim pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji?
- Kristus:** Ti si rekel, jaz sem.
- Kajfež:** */raztrga obleko/* Boga je preklinjal. Čemu nam je treba še prič? Sami ste ga slišali. Kaj se Vam zdi?
- Vsi:** Smrti je vreden.
- Kajfež:** */straži/* Odvedite ga in pazite nanj, dokler ne dobite drugega povelja. */Odidejo z Jezusom/*. Sadus, Jonadab in Abdias, vi pa pojdite ob prvem svitu k cesarskemu namestniku Ponciju Pilatu, potrdi naj takoj sodbo, da se izvrši kazen še pred praznikom.

3. prizor

Prejšnji, Judas.

- Judas:** */pridere s silo v zbornico/* Grešil sem, grešil sem grozno, ker sem prodal nedolžno kri.
- Kajfež:** Kaj nam mari, ti glej!
- Judas:** Kaj, jaz naj sem vzrok njegove smrti? Ne, ne, nikdar! Tega nočem. Vi ste zapeljivci. Zakaj sem vam verjel?
- Kajfež:** Molči, kaj nas briga!
- Judas:** Ne molčim, ne. Izpustite nedolžnega. O! Satanski zbor!
- Kajfež:** Vedi kje si! Tvoje vedenje skruni svetost tega prostora.

Judas: Izpustite nedolžnega! Jaz ne bom kriv njegove smrti!

Kajfež: */slugi/ Vrzite ga venkaj!*

Judas */vrže mošjno srebrnikov Kajfežu/ Nočem plačila za pregreho. Gorje mi! Učenika, svojega Gospoda sem izročil smrti. Obsoja me tisočero kletev, mene, najgršega človeka. Molčite, molčite glasovi narave! Usmiljenje! Mogočni, ukaži tvojemu stvarjenju, da molči. Tekaj tja po svetu in spreminjaj srečo v nesrečo, ljubezen v sovraštvo in usmiljenja srca v trda kamenja! Kri naj znači tvoja pota, umori in ubijalstva naj bodo tvoji spremljevalci – ti proketo srebro! */Se zgrudi na tla/.**

Z a s t o r.

Šesta slika

JEZUS PRED PILATOM OBTOŽEN

Prizorišče: Pilatov sodni dvorec.

Kristus, Pilat, Kajfež, udje velikega zbora, rimski uradniki, sluga, straže.

1. prizor

Poslanci velikega zbora trkajo na Pilatova vrata.

Sluga: */vstopi/ Kaj želite?*

Jonadab: S cesarskim namestnikom bi radi govorili.

Sluga: Stopite v hišo.

Abdija: Mi ne smemo prestopiti praga poganske hiše. Zato prosimo svojega gospodarja, naj pride v sodno dvorano, govoriti nam je z njim v zelo važni zadevi.

Sluga: Sporočim jim vašo željo. Počakajte.

2. prizor

Pilat v spremstvu sodnikov in slug. Prejšnji.

Pilat: */ostane vrhu stopnic na terasi, od koder je vhod v njegovo stanovanje. Sredi stopnic Saduk in tovariša/. Kaj hočete?*

Saduk: Veliki zbor nas pošilja prosit, da potrdiš smrtno obsodbo, katero smo nocoj sklenili zoper našega hudodelca. Ker se trdno nadejamo, da ugotiš naši prošnji, čaka veliki zbor s hudodelcem pred vrati sodnega dvora.

Pilat: */slugi/ Reci jim, da vstopijo. /Sluga gre/.*

3. prizor

V dvorec stopi Kajfež in udje velikega zbora. Sluge nosijo pergamentne zavitke. Straža privede Jezusa vklenjenega.

Pilat: Kaj želite? Navsezgodaj se dramite. Krvoloki. Navsezgodaj koljete in mučite! Kakov je ta človek */pokaže na Jezusa, ki je ves zmučen in razbit, razmršenih las in brade. Na vratu ima težko verigo/*.

Kajfež: Slušaj zatožbo zoper tega hudodelca.

Pilat: Torej pojdite v sodno dvorano.

Kajfež: Ne smemo v pogansko hišo, da se ne oskrunimo.

Nikodem: */se prerije skozi množico/* Ne smete ne v dvorano, ki je posvečena z nedolžno krvjo tega pravičnega. On je čist, vi ste oskrunjeni */zbeži/*.

Kajfež: Kaj nimamo nikjer miru pred tabo? */Sluge vlečejo Jezusa po stopnicah pred Pilata/*.

Pilat: */govori s terase/* Kako tožbo imate zoper tega človeka?

Jonadab: Da ni hudodelec, ne bi ti ga bili izročili.

Pilat: Imate postave. Sodite ga sami!

Jonadab: Mi ne smemo nikogar usmrtiti.

Pilat: Tedaj, zakaj ga tožite?

Abdijas: Ta skruni sobote. V soboto je bolnike ozdravljaj! */Hrupno/* Res je, soboto skruni.

Pilat: Vi ste gotovo zdravi, sicer bi se ne jezili, ako bi vas kdo v soboto ozdravil!

Jonadab: Ljudstvo zapeljuje z groznimi nauki, pravi namreč: Ako ne boste jedli mesa mojega in pili moje krvi, ne boste videli nebeškega kraljestva.

Vsi: Res je, tako je!

Pilat: Tedaj ste vi pravi privrženci njegovih naukov. Saj kar besnite po njegovi krvi.

Kajfež: On šunta ljudstvo in brani cesarju davek dajati.

Pilat: */vstane/* Kaj? Kaj? To je stvar, ki mene briga! Jaz sem cesarjev namestnik. Po vsej deželi imam zveste uradnike in verne čuvaje, a o tem nisem slišal še ničesar. To je izmišljotina. */Kristusu/* Ali ne slišiš, kako silnih pregreh te tožijo. */Kristus molči/*.

Kajfež: Njegov molk je najboljša priča, da je kriv.

- Pilat:** */sede/* Privedite zatoženca predme. */Kristusu/* Ali si ti kralj Judov?
- Kristus:** Ali govoriš to sam od sebe, ali so ti povedali drugi?
- Pilat:** Mari sem jaz Jud? Tvoje lastno ljudstvo mi je tebe izročilo. Kaj si zakrivil?
- Kristus:** Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, tedaj bi se bili borili zame moji služabniki in ne bi me bili ujeli Judje.
- Pilat:** Ti si tedaj vendar kralj?
- Kristus:** Ti si rekel, jaz sem! Prišel pa sem na svet, da dam spričevanje resnici.
- Pilat:** */skeptično/* Resnici? Kaj je resnica?
- Sluga:** Sla pošilja tvoja soproga in želi iskreno, da govoriš z njim.
- Pilat:** Naj pride semkaj.
- Sel:** Cesarski namestnik! Tvoja soproga Klavdija ti pošilja tole pismo ter te prosi, da ga takoj bereš.
- Pilat:** Kakor hitro opravim ta posel.
- Sel:** Ona te nujno prosi, da čitaš takoj.
- Pilat:** Torej, daj sem! */Čita zase/* Strašne sanje sem imela. Bilo mi je, kakor da sem videla na Golgoti moža na križ pribitega. Belo truplo razsvetlilo je temo in slišala sem strogo doneči glas: Tvoj mož me je dal rabljem v pest, čeravno ni našel nobene krivice na meni. Gorje njemu, gorje tebi, gorje vsem, ki so vajini! ... Ta grozoviti glas me je prebudil iz mirnega spanja. Prestrašena sem gledala okrog. Pravili so mi, da ravnokar peljejo Nazarenca in zahtevajo, da ga obsodiš na smrt. Če je tako, svarim te pred nepremišljeno razsodbo. Prosim te najiskrenejše, ne veruj lažnjivim jezikom in ne obsodi ga. */Zamišljen/* Čudno, zelo čudno. Povej, kako se je vedla soproga takrat, ko si odšel tusem?
- Sel:** Bila je zelo razburjena.
- Pilat:** Vrni se in sporoči moji soprogi srčno zahvalo, naj bo prepričana, da njene modre nasvete vedno spoštujem, tokrat še v večji meri kakor navadno.
- Sel:** */se prikloni in odide/*
- Pilat:** */k velikemu zboru/* Jaz ne najdem nikake krivice nad njim.
- Kajfež:** Nobene krivice? Kaj to ni krivica, da ščuva ljudstvo in uči po vsej Judeji in Galileji?

Pilat: Mar je ta človek Galilejec?

Abdius: Da, Galilejec je, iz Nazareta doma, podanik kralja Heroda.

Pilat: Dobro! Zato ga vodite k Herodu, ki je zdaj v Jeruzalemu, on naj sodi svoje podanike.

Z a s t o r.

Sedma slika

HEROD

Prizorišče: Prestolna dvorana Herodova.

Herod sedi razkošno na mehkem sedežu. Ob njem mnogo dvorjanov in slug.

1. prizor

Herod, dvorjan.

Herod: */spremstvu/* Jezusa iz Nazareta, slavnega hudodelca so privedli. Dolgo sem želel, da bi videl tega čudaka, za katerim hiti vse ljudstvo. */Slugi/* Reci duhovnikom, da takoj pripeljejo jetnika noter.

Dvorjan: Kaj namerava Pilat, da ti je poslal Kristusa soditi?

Herod: Sodil ga ne bom. Sodi in obsodi naj ga le Pilat. Jaz se hočem samo prepričati, kako čudodelno moč ima ta človek.

2. prizor

Kajfež z velikim zborom, straža.

Kajfež: Slavni kralj! Pripeljali smo ti hudodelnika, da ga sodiš.

Herod: Jaz naj ga sodim? Na tujih tleh jaz nisem sodnik. Saj imate cesarskega namestnika, ta naj ga sodi.

Jakim: Ta je tvoj podanik, doma iz Galileje.

Herod: Moj podanik? Kako se zove?

Duhovnik: Imenuje se Jezus, sin tesarja Jožefa iz Nazareta; tedaj tvoj podanik.

Herod: Kaj imate zoper njega?

Jakim: Pravi, da je prerok.

Pismar: Ta skruni soboto.

Rabinec: Zapeljuje ljudstvo, da bi odstopilo od vere njihovih očetov.

Duhovnik: Bogokletnik je.

Kajfež: Tožili smo ga Pilatu, da je upornik. Pilat nas je poslal k tebi, češ, da imaš ti pravico kot četrtni oblastnik Galileje njega soditi.

Herod: Tako je rekel Pilat? Čudno, da mi daje pravico soditi v njegovem okraju. */Kristusu/* Mnogo sem slišal o tebi in zato želel, da te vidim. Čul sem, da veš skrivne misli, da delaš čudeže. Pokaži nam to in čislali te bomo tudi mi.

Kajfež: Veličastni kralj. Zato nismo prišli. Sodi ga!

Herod: Sodba mi na tujih tleh ni mar. */Kristusu/* Meni se je nocoj nekaj čudnega sanjalo. Ugani kaj? */Kristus molči/*. Ker ne moreš uganiti, pa mi sanje razloži. Sanjalo se mi je, da sem stal na strehi moje palače in gledal solnčni zahod. Kar stopi predme mogočen mož in pokaže z roko proti zapadu ter reče: Na večeru bo tvoja spalnica. Kaj pomenijo te sanje? Morda znaš boljše čudeže delati? Pretvori to palico v kačo, naredi tamle iz vode vino. Ne moreš? Nočeš? Pripovedovali so pa toliko stvari o tebi. */Kristus molči. Dvorjanom/* Ne da se. Sedaj vidite, da je bilo vse, kar so o njem trosili, prazna govorica.

Jakim: Nalašč se tako dela. Ne veš, kako zna govoriti in pridobivati ljudska srca. Vrag mora biti v njem.

Herod: */zaničljivo/* Bajeverstvo. To je ohol človek, kateremu je ljudska hvala zmešala pamet. Izpustite ga. Ni vredno, da se menite zanj.

Vsi: On pravi, da je kralj Judov.

Herod: Kralj Judov? Kralj bedakov, to bi bilo verjetno! Toda, ker bi bil rad kralj, naj se mu da bela kandidatska obleka. */Slugi/* Prinesi mu tako obleko. */Zboru/* Česa ga še tožite?

Kajfež: Veličastni kralj, prosimo, obesi ga!

Herod: Takega kralja, ki se mu meša, ne bom obsojal. Peljite ga pred ljudstvo, da si nagleda kraljevskega kandidata.

Vsi: */Iezni kriče križem/* Križaj ga! Sodi ga! Umreti mora!

Herod: Nikdar ga ne bom obsojal. Temu se meša; on niti zmožen ni hudodelstva. Če je pa kaj govoril ali storil, storil in govoril, je brezumni človek in kot tak ni kaznjiv.

Vsi: Obsodi ga! Križaj ga! Umreti mora!

Herod: Mir! Govoril sem jasno in razločno. Sodi naj ga Pilat, če hoče. Peljite ga nazaj in recite, da ga kralj Herod pozdravlja.

Vsi: */hrume iz dvorane, Jezusa vlačijo. Vmes krik/ Umreti mora!
Smrt! Smrt! Izdajalec naše vere. /Hrupno zapuščajo dvorano/*

Z a s t o r.

Osma slika

JEZUS NA SMRT OBSOJEN

Prizorišče: Pilatov dvorec.

1. prizor

Jezusa privedejo, Pilat sloni na mehkem sedežu. Na mizi poleg njega so znamenja sodne oblasti Fasces. Poleg njega so častniki, uradniki, sluge. V dvorec prihrumi Kajfež z duhovniki, biriči in stražo.

Saduk: Namestnik, slušaj nas.

Pilat: */vstane nekoliko/* Ali ste zopet tukaj? Jeli ne bo celi dan miru pred vami?

Abdias: Kralj Herod te pozdravlja in pravi, da moraš ti soditi.

Vsi: Umreti mora, križaj ga, križaj ga!

Pilat: Izročili ste mi tega človeka, da ga sodim. Zaslišal sem ga vpričo vas, ali krivice nisem našel nobene. Bržkone je tudi Herod ni našel.

Kajfež: Herod le ni hotel soditi v tvojem okraju. Ta je pa smrti vreden.

Jonadab: Pilat, stori nam, kar si storil za vsake praznike velikonočne.

Pilat: Hočem ugoditi vaši želji in izpustiti enega izmed dveh hudodelcev, katerega si izberete. Volite torej med Jezusom in Barabo, ki je tolovaj, ubijalec, strah cele dežele. */Slugi/* Pojdi po Barabo. */Gre/*. Toda o tem ne boste sodili samo vi, marveč ljudstvo.

Kajfež: */farizejem/* Ali ste slišali? Ljudstvo hoče imeti, da izbira. Hitro na delo. Pregovorite, podkupite, podšuntajte ljudstvo. Denar naj se vam ne smili. Barabo hočemo! */Farizeji naglo odidejo/*.

Pilat: Katerega si izberete, da ga izpustim? Jezusa Nazareškega ali Barabo?

Kajfež: Tega ne, Barabo izpusti.

Vsi: Barabo izpusti.

Pilat: Kaj naj storim z Jezusom?

- Vsi:** Križaj ga. Križaj ga!
- Pilat:** Vzemite ga in križajte. Jaz ne najdem nad njim nobene krivice.
- Abdias:** Imamo postavo in po postavi mora umreti! Zakaj Sina Božjega se je delal.
- Pilat:** Ako imate tako postavo, pri Herkulu, ne bi hotel biti Jud. */Biriči privedo Barabo. Kristusu/* Od kod si ti? */Kristus molči/*. Ali ne veš, da te imam oblast križati in oblast te izpustiti?
- Kristus:** Nobene oblasti ne bi imel, ako bi ti ne bila dana od zgoraj. Zato ima tisti večji greh, kateri je mene tebi izročil.
- Pilat:** Nobene krivice ne najdem nad njim. Izpustil ga bom. */Zunaj se sliši krik množice. Vzkliki/* Smrt! Križaj ga! */v dvorano prihrumi poulična drhal, med njo farizeji/*
- Vsi:** Križaj ga, križaj ga!
- Pilat:** Kaj hudega je storil? Ne najdem nobene krivice, da bi bil smrti vreden.
- Vsi:** Proč z njim! Križaj ga! Barabo izpusti!
- Pilat:** Pomislite, predno volite. Kolika razlika med pravičnim Jezusom in tolovajem Barabo.
- Kajfež:** Če izpustiš Galilejca, nisi cesarjev prijatelj. Vsak, kdor se dela kralja, se upira cesarju.
- Vsi:** Križaj ga, križaj ga! Barabo izpusti!
- Pilat:** Bodi, ustrezem vam. Barabo izpuščam. Jezusa Nazareškega bom pa dal pretepti in potem ga izpustim. Bičajte Jezusa. */Jezusa odvedo/*.
- Sel:** Namestnik! Tvoja soproga Klavdija te opozarja na dano obljubo.
- Pilat:** Povej ji, da bom storil vse, kar bom mogel, da ga oprostim. */Sel odide/*. Ali ni Jezus Nazareški vaš prerok, kateremu ste pred malo dnevi klicali: Hosana!
- Vsi:** Mojzes je naš prerok. */Nekaj pismarjev in duhovnikov se pomeša med ljudstvo ter narekuje odgovore in vzklike/*.
- Pilat:** Vaš dobrotnik je bil. Zakaj mu niste hvaležni?
- Vsi:** Križaj ga! Križaj ga!
- Pilat:** Kaj hudega je storil?
- Ljudstvo:** */nekateri/* Našo postavo zaničuje.
- Vsi:** Umreti mora, umreti!

Ljudstvo: Čarovnik je.

Vsi: Križaj ga! Križaj ga!

Ljudstvo: Zapeljivec ljudstva je.

Vsi: Križaj ga! Križaj ga!

Pilat: */slugi/ Pripelji nazaj zatoženca. /Sluga gre ponj/*

Kajfež: Cesarju brani davek dajati.

Pilat: */jezno/ Ostudna laž je to! To bi jaz boljše vedel kot vi. /Jezusa pripeljejo ogrnjenega s škrlatnim plaščem in trnjevo krono na glavi/. Glejte, pokažem vam ga in slovesno izjavljam, da ne najdem nad njim krivice. Torej, ali hočete da izpustim kralja Judov?*

Vsi: Križaj ga! Križaj ga!

Pilat: Glejte človek!

Vsi: Križaj ga! Križaj ga!

Pilat: Tedaj vašega kralja naj križam?

Vsi: Mi nimamo kralja, razen cesarja.

Kajfež: Ako tega izpustiš, te zatožimo cesarju.

Vsi: Cesarju te zatožimo.

Pilat: */nemiren premišljuje še nekaj časa/ Ustregel vam bom! Spišite smrtno obsodbo. /Uradnik piše na pergament/ Vedite pa, da ste vi odgovorni, ne jaz! Prinesite vode. /Sluga prinese vodo in prt. Pilat si umije roke/. Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnega. Vi glejte!*

Vsi: Njegova kri pride nad nas in nad naše otroke. */Uradnik da pisano obsodbo Pilatu/.*

Pilat: Razglašam sodbo. */Bere/ Jaz, Poncij Pilat, cesarski namestnik v Judeji, obsojam v imenu cesarja Tiberija Jezusa Nazareškega, ki je imenovan Kristus, kot upornika, hujskača, oskrunjevalca sobot vsled izrečene želje njegovega lastnega naroda in svečeništva po postavi k smrti na križu. /Sluga da Pilatu palčko, Pilat jo prelomi in vrže na tla/.*

Vsi: Živel Poncij Pilat! Smrti Galilejcu!

Z a s t o r.

Deveta slika KRIŽEV POT

Prizorišče: Terasa pred Pilatovo palačo. Razgled na dvorec in trg.
Pilata, njegovo spremstvo, kasneje veliki duhovni in farizeji.

1. prizor

Pilat: Žal mi je za tega Jezusa Nazareškega. Prepričan sem, da ni delal nikomur krivice. Bil je modrijan. Toda nisem ga mogel oteti. Sicer bi se bilo to hudobno ljudstvo še uprlo in me očrnilo pri cesarju.

Stotnik: Tako je, gospod. Besneli so kot zveri.

Pilat: Nesramno in brezbožno ljudstvo je to. Težko jih je vladati. Toda bogovi jih bodo kaznovali.

Vojak: */prinese napis za križ in ga pokaže Pilatu/.*

Pilat: Pokaži napis! Dobro, tako sem ukazal.

Kajfež: */v sodnem dvorcu, ki je videl napis/* Ne piši: Kralj Judov, ampak on se je delal kralja Judov.

Pilat: Kar sem pisal, sem pisal.

Kajfež: */pismarju/* Sedaj bi bil rad strog.

Pismar: Pa je prepozno! Zmagali smo mi.

2. prizor

Za Jezusa prinesejo križ. Jezusa pripeljejo zvezanega na trg. Za njim nosita še križe dva razbojnika. Tromba zapoje. Sodni sluga naznani javno obsodbo. Vsemu ljudstvu se javno naznanja in pove, da je na povelje namestnika Poncija Pilata v imenu slavno vladajočega cesarja Tiberija po rimskem pravu obsojen k smrti Jezus Nazareški in z njim vred dva razbojnika Dizma in Gezma.

Jezus: */gleda križ/* Pozdravljam te, sveti križ! Ti mi boš sladka posteljica, kjer bo počivalo moje ranjeno telo. Silno sem se te bal, a vendar prisrčno ljubil; saj sem zato zapustil sveta nebesa, da na tebi odrešim človeški rod. Preljubi križ! Ker sem od vseh zapuščen, objemam tebe, da v tvojem naročju umrjem. */Poklekne in poljubi križ/.*

3. prizor

Marija in Janez.

Marija: Ah, Janez, ali je resnica? Neskončno gorje! Zopet bom morala gledati svojega sina, svoje drago presveto dete!

Janez: Skušal bom, da prideva skozi vojake in množice. Toda premaguj se, da ne omagaš. */Jezusu nalagajo križ. Jezus zagleda mater, pa se zgrudi pod križem/*

Marija: Ah, moj sin, moj otrok!

Jezus: Moja mati!

Marija: Moj sin, kolika bolečina! Kaka bridkost! Srce mi poka – ah – moje nedolžno dete! Telo polno ran in krvi! Kako poneseš težki križ. Umrl boš, predno prideš na morišče. Zakaj ne morem s teboj umreti?

Vojak: Kaj hoče ta ženska?

Nekdo izmed ljudstva: To je mati Galilejca.

Prvi vojak: Ta je res lahko vesela takega sina.

Drugi vojak: Seveda ga je vesela! Saj je kralj, Božji Sin.

Stotnik: Kaj ni nikogar, ki bi mu pomagal. Sicer nam spotoma umrje.

Vojak: */zagleda Simona Cirenčana, ki prihaja iz polja ter radovedno gleda prizor/*. Glej ga, stotnik! Ta bi bil za to pripraven.

Stotnik: Ala, primi, pomagaj! Hitro!

Simon: Kaj? Jaz naj bi hudodelcu pomagal križ nesti? Kaj ne, da bodo vsi ljudje kazali za menoj ter me zasmehovali?

Stotnik: Pomagaj, sicer ... */vojaki hočejo prijeti Simona/*.

Simon: Siliti me hočete? */Pogleda Jezusa, ki se proseče ozre vanj/* Ne bo me treba! Prostovoljno pomagam temu siromaku, ker se mi smili.

Jezus: */pade drugič/*

4. prizor

Veronika: Moj Gospod, moj učenik!

Vojak: Beži, kaj hočeš?

Veronika: Pusti me! Moj Gospod! Moj dobrotnik! Kako silno je ranjeno tvoje milo, sveto obličje. Da ti morem pomagati! Jaz, sirota!

Obriši vsaj s prtom krvavo obličje. /*Ponudi mu prt. Jezus si otare obraz in ga da nazaj. Veronika zagleda, začudi se in pokaže drugim ženskam, ki pridejo*/. Glejte čudež! Gospodov obraz.

5. prizor

Žene in hčere Jeruzalemske.

Prva žena: /*kaže otroku*/ Glej, ta je tisti sveti mož, ki te je poljubil in rekel: pustite male k meni.

Druga žena: Jehova! Zares so obsodili prijatelja otrok, dobrotnika sirot in bolnikov.

Tretja žena: On je pravičnik in prerok! Hudobija, zlobnost ga je obsodila, čudna nehvaležnost /*žene jočejo*/>.

Kristus: Ne jokajte nad menoj. Jokajte nad seboj in nad svojimi otroki. Pride ura, ko porečete goram: Gore padite na nas, hribi pokrijte nas.

Stotnik: /*ki je šel naprej, se vrne*/ Zopet stojite! Kaj ne pridemo dalje?

Gemas: /*razbojnik*/ Tale prerok je kriv. Poženite ga bolje.

Dismas: /*desni razbojnik*/ Kaj te ni sram, da tako govoriš, saj boš še prezgodaj na Golgoti.

Gemas: Čim prej tem bolje. Prokleta bodi ta ura. Barabo so izpustili pa je bil slabši kot jaz. Kakšen razbojnik je šele Jezus, ker so Barabo mesto njega izpustili.

Dismas: Ali so pa razbojniki tisti, ki so ga obsodili.

Vojak: Tiho! Kaj blebečeta? Čakajta, kmalu vama zmanjka časa.

Stotnik: Ženska proč. Tu ni časa in prostora, da bi se jokalo in žalovalo.

Kristus: /*pade tretjič pod križem*/>.

Drugi vojak: Zopet je na tleh. Umr! bo.

Stotnik: Ne sme! Kvišku! Naglo na Golgoto!

Prvi vojak: /*ga vleče za vrv*/ Vstani! Kvišku!

Drugi vojak: Saj znaš delati čudeže. Daj, dokaži, dobi skrivne moči. Ne moreš! Slepar si bil. /*Kristusa dvignejo z vrvmi. Sprevod gre skozi vrata. Tromba se glasi. Med ljudstvom hrup, jeza in jok*/>.

Stotnik: Hitro ga slecite in na križ z njim. /*Vojaki ga slečejo in začno pribijati na križ*/>.

Z a s t o r.

Deseta slika
KRISTUSOVO KRIŽANJE

Prizorišče: Golgota. Razbojnika sta že križana. Jezus leži na tleh slečen na križu. Rablji mu zabijajo žeblje v roke in noge, da se slišijo udarci. Veliki duhovni in pismarji in farizeji in ljudstvo.

1. prizor

Stotnik: Gotovi!

Prvi vojak: Da, stotnik. Samo napis še ni pribit. */Pribije napis/*. Seda je vse dovršeno.

Stotnik: Vrvi na križ! Podprite ga z drogovi!

Drugi vojak: Tovariši, krepko primite. A – hoa – ho! */Daje znamenje, ko dvignejo križ/*.

Tretji vojak: Stoji!

Stotnik: Stoji li trdno?

Prvi vojak: Trdno! Zdaj si razdelimo obleko, kajne?

Stotnik: To je vaša stvar. Pravico imate.

Prvi vojak: */trga in deli obleko/* Nate, vsak nekaj. Aha, ta spodnja suknja je brez šiva, tkana je iz ene niti.

Drugi vojak: Ne trgaj. Škoda! Vadljajmo zanjo! Glaukus, kje imaš kocke?

Tretji vojak: Tukaj. Kockam prvi! Imam a – re – a smolo! Premalo!

Prvi vojak: Tako se vrže, vidiš!

Drugi vojak: Bomo videli. Pri Herkulu, dobil si!

Stotnik: Vojaki pozor, na svoje mesto.

Vsi: */vstanejo in stopijo kot straža ob križih. Stotnik pod Jezusov križ, mimo hodijo duhovni, ljudstvo, pismarji, pogovarjajo se in majejo z glavami/*.

Duhovnik: Sedaj je vendarle konec in mir pred tabo. Kaj se boš še bahal, da si Božji Sin? Ha? Govori sedaj!

Kajfež: Molči, kot je pred velikim zborom molčal, ker se ne more opravičiti.

Kristus: Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.

Jakim: Seda podiraš tempelj božji, da ga v treh dneh zopet sezidaš.

Pismar: Če si Sin Božji, stopi s križa.

Prvi starec: Drugim je pomagal, sebi ne more. Če si Kristus, kralj Judov, stopi s križa in verovali bomo.

Drugi stavec: Ne Boga je zaupal! Naj ti pomaga, če ima nad teboj dopadenje.

Prvi vojak: Slišiš, kako te zasmehujejo! Če si Sin Božji, pomagaj si.

Gemas: Tako je! Če si Kristus, pomagaj sebi in nama.

Dismas: Ali se tudi ti ne bojiš Boga? Midva po pravici trpiva, ta pa ni nič hudega storil /*pogleda proseče Jezusa*/. Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.

Kristus: Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj.

2. prizor

Marija, Sv. Janez, Marija Magdalena, duhovniki se nekoliko umaknejo ter govoreč ponašajo strastno z rokami.

Janez: Slišiš? Razbojniku je obljubil nebeško kraljestvo.

Marija: Kolika ljubezen.

Kristus: Žena, glej tvoj sin in sin, glej tvoja mati.

Janez: O, ko bi mogel biti vreden sin tvoje svete matere! Skupaj bova trpela bridkost in oblečine in premišljevala tvojo neskončno ljubezen.

Kristus: Moj Bog, Moj Bog, zakaj si me zapustil? Žejen sem.

Prvi vojak: /*pomoči gobo v kis, natakne na sulico in mu pritisne na ustnice*/ Na, pij!

Jakim: Nikar!

Pismar: Čakaj, da pride Elija in ga reši.

Magdalena: /*stopi h križu in se zgrudi objemši steblo*/ Moj Gospod, kaj ni nobenega čutečega srca več? Grozovito ljudstvo. /*Joka. Solnce otemni, postane mračno, dokler se ne stemni*/.

Jezus: Dopolnjeno je! /*Glasno*/ Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo. /*Strese se po vsem životu, glavo nagne na prsi in umrje*/.

Magdalena: Mrtev je! /*S sklenjenimi rokami obstoji zroč vanj kot okamenela. Blisk, grom, bobnenje, duhovi se prikazujejo, ljudstvo bega na vse strani*/.

Stotnik: Resnično, ta je bil Sin Božji.

Nekateri: Mesija je bil.

Drugi: Odrešenika smo križali.

Drugi: Gospod Bog Sabaoth, usmiljenje.

Drugi: Njegova kri pride nad nas! /*Pokleknejo po tleh in se trkajo na prsi kličoč: Usmiljenje, usmiljenje! Oder se razsvetli.*

G o d b a

Z a s t o r

Enajsta slika
VSTAJENJE
Živa slika

*Po 7. izvodu (KAMN 232) posnel: A. P. Florjančič,
pretipkala: Tanja Jenko, A. D. 2010*